

BRÓDY SÁNDOR
A KÖTÖRŐ
ÉS EGYÉB TÖRTÉNETEK

AMTAK Bt, 2025.

Cop. AMTAK Bt, 2025

Felelős szerkesztő: Varsányi József

Kiadó: AMTAK Bt, 2040 Budaörs, Semmelweis u. 6/B.

06 20 218 6762 amtakbt@gmail.com

www.amtak.hu

Látogasson el webáruházunkba, és böngésszen!

ISBN 978-615-7002-29-6

Készült: AMTAK Bt, Budaörs

Tartalom

A KÖTÖRŐ.	4
ÖREGEK NÁSZÚTON.	11
MARINNAY.	23
EMLÉKBESZÉD EGY UJSÁGÁRUS FÖLÖTT.	35

A KÖTÖRŐ.

A budafoki kutya-villából jöttem haza estve. Leszálltam a kocsiról és egy útszéli ákáczfáról letörve egy virágos ágat: azzal kergettem magam előtt a szunyogokat.

Még világos volt, még élt a tájék, még dolgoztak benne az emberek. A Dunán tutajok usztak lefelé, már rakták a tüzet a vacsorafőzéshez. Halászladikok igyekeztek föl a városba, de megálltak egy-egy szóra, egy pohár borra a folyami malmoknál, a promontori kompnál. A partok figyelme, a hegyek tekintete, az ég vörösödő azurja mind a folyamba nézett, mind csak érte volt; ilyenkor tavasszal napnyugtakor az élettől duzzadó, kaczer és rejtelmes Dunába szerelmes az egész tájék, a benne elhelyezett emberekkel együtt, a kik - messziről úgy látszik - mintha nem is mozognának.

Mindenütt a parton, sárga homokban bandukolok lefelé, és míg előttem a város mintha szürke füstből volna kifaragva: körülöttem frissen ragyog föl a tájék. Haragos zöld a mező, a fák teteje vörös aranyból való, a közepe kék, az alja már feketélik. Oldalt, főzelékes földeken káprázatos színpompájában él a kelkáposzta, szikrázik rajta a víz, a hogy öntözik lilaszín taláros fekete arcú automaták - közelről rendes és szorgalmas bolgár napszámosok. Valahonnan ama pohos hegy tájáról jöhettek, a mely egy szín velük, kivéven a diadémjét, mely most csakugyan fekete és sárga.

Tetszik a napnyugtának, hogy a legdekadensebb tájképet fesse itten, közel a fővároshoz, a hol úgy haragszanak mindenre, a mi nem reguláris, sima képeken nincs kiábrázolva, czukorból, stearinból, füstből ki nincsen faragva még. Talán igazuk van, nekem is feltűnő, hogy mennyire nem hasonlít a rostélyoshoz az a kép, a mely most egyszerre köröszül törli az országút porát. Pedig ennek a képnek is a létalapja az, a mi a rostélyosé: a szegény jó ökrök. Ökrök rohannak előre félelmükben és buta elkeseredésükben összebújva, majd hirtelen széjjelfutva. Úgy vélnéd, egy fantasztikus hadsereg, a színe rikít és ordít, de hangja nem hallik, úgy megy az esti - vagy hajnali - mészárszékre. A kupecz legénye végigcsördít rajtuk az ostorával, látom, de nem hallom; rohannak, eltűnnek a porban, a mely perczekre elfödi a tájék nyugati részét, csak a lőporos torony emelkedik ki belőle. A mikorra eloszlik: sötét lesz egyszerre, megállnak a kezek, mozognak a lábak, ki-ki hazafelé.

Vonulnak nyugovóra, mind, mind Budapest felé. És ebben a roppant húzásban a mennyire ellátok, csak egy embert látok, a ki még makacskodik. Az országút szélén egy *kőtörő*, kis kalapáccsal törli a kavicsot, se gyorsan, se lassan. Nem néz a mellette elvágató kocsikra, nem bánja, hogy mellette állatok, emberek, mind haza mennek. Ejnye, de furcsa egy ember!

Se nem öreg, se nem fiatal, olyan a színe, mint a kavicsé, a melyen térdel. Roppant komoly, de épen nem haragos. Néha verejtékezik a homloka, megtörli egy rongygyal, a melynek a színe már megint szakasztott olyan, mint a kavicsé. Most egy kicsinyt elgondolkozik, nézi a